

Lesniczkiék. Lesniczki József (Nagybánya 1893 - Endrőd 1981)

Első szülött volt az ötgyermekes nagybányai Lesniczki József és Szilviczki Ida családjában. Tanulmányait szülővárosában végezte, majd tanítóképzőbe Kiskunfélegyházára került. Ott szerzett képesítést kitűnő és jeles osztályzatokkal 1914. június 27-én. Az iskolapadból szinte azonnal a kaszárnyába került, majd pár hónapos kiképzés után az első világháború fergetegében találta magát. A frontra érkezésekor már őrmesteri rangot viselt. A keleti front poklában méltón tevékenykedett. Helytállását bizonyította, hogy a háború végén már főhadnagy volt. Katonai helytállását később a második világháborúban is példásan teljesítette. Több kitüntetés között tulajdonosa volt a Vaskeresztnek és a Signum Laudis-nak is. A Trianonban kötött béke szülőhelyét Romániának adta. Ő és István öccse 1920-ban szinte utolsók közt léptek át a határon. József Endrődön kapott tanítói állást. 1920 őszén a Csejtpusztai Községi Elemi Iskola tanítójaként kezdett. Öccse, István a csendőrség kötelékében talált helyet. Rövid szolgálat után leszerelt, és bátyja támogatását élvezve, Jászberényben szerzett tanítói diplomát.

József 1922-ben kötött házasságot Fucsik Margit (Mandi) tanítónővel. Pár évet még Csejtpusztán működtek, majd miután István oklevelet szerzett, átadták az iskolát neki.

A házaspár egy közelebbi endrődi tanyán, Rigalyoson (Varjaspusztá) folytatta áldásos, igen színvonalas oktató- nevelő munkáját az ottani öreg iskolában. Mandi az alsósokat, férje a felsőbb osztályosokat vezette. Igen szigorú, de nagyon hozzáértő és igazságos emberek voltak. Jó kapcsolatot teremtettek a környék parasztjaival. Számos fiataalt készítettek fel a polgári iskola magán úton való elvégzésére. Több alkalommal szerveztek ezüstkalászos tanfolyamot a mezőgazdaság korszerűsítése érdekében. Ehhez társultak a kosárfonó és seprűkötő tanfolyamok is.

A két testvér összefogta a gazdákat, szórakozásuk és művelődésük segítésére előbb Csejtpusztán létesítettek olvasókört, (kaszinót) majd Varjason művelődési házat. A csejti iskola elé országzászlót állítottak fel. Színi előadásokat szerveztek. Szétszedhető és elszállítható színpadot alkottak, melyhez festett, forgatható színpfalak is tartoztak. Mindkét intézményben bálakat, ismeretterjesztő előadásokat rendeztek. Vezetésük alatt paraszt fiatalokból vonós zenekar is verbuválódott, mely évtizedeken át szolgáltatott zenét lakodalmak, ünnepek, összejövetelek alkalmával.

Mindketten leventeoktatóként is tevékenykedtek. István csapata a környék legjobb atlétáit adta a községi, járási és megyei levente sportversenyeken. Szorgos, igyekvő emberek voltak. A házaspár gyermektelen volt, megtakarított pénzüket földvásárlásra fordították, ami később nagy kellemetlenséget, bajt hozott rájuk.

József a második világháborúban századosnak lépett elő. A rábízott katonákat mentve, mikor már semmi győzelmi remény nem volt a józanok részére, szétkergette.

Közben Varjason egy új iskolát építettek, ahol a férj tanította az 1-6. osztályt, a régiben Mandika 1-4. osztályokat.

1944-ben a kövesút és a vasútállomás közelében lévő Nagylaposra került a házaspár.

István feleségül vette Mandi húgát, Klárit. Áttelepedtek a korszerű iskolával és lakással rendelkező Póhalomra. Aztán Eger környékére pályáztak el. István ott tanári oklevelet szerzett. Utoljára Egerben a Szépasszonyvölgye volt találkozásunk színhelye. Nem hiteles értesüléseim szerint négy gyermekük született. (aki tud róla részletesebben, kérem, közölje velem!)

József a háború után a tanyai iskolák felügyelője lett. 1950-ben a pártállam kiépítésének időszakában „testi fenyítés” ürügyével állásától megfosztották. Előbb a MÁV-nál volt pályamunkás (krampácsoló) Miskolcon, majd a helybeli vegyes szövetkezet könyvelője lett.

1954-ben Nagy Imre miniszterelnöksége idején rehabilitálták. A Csáki iskola 1-4. osztályát vezette.

1956-ban a községi Nemzetőrség vezetője, Dienes Izra parancsnok helyettese volt. Hosszú ideig a tűzoltó parancsnokként végzett hasznos társadalmi munkát. Az 56-os események idején felesége, Mandi a szegedi klinikán elhunyt. 1957-ben újra házasodott, Szedlákné Sándor Erzsébettel.

Lesniczkiék a tanyavilág felemelkedésének fáradhatatlan apostolai voltak. Embernek és pedagógusnak épp úgy nagyszerűnek bizonyultak, mint hazánkat védő honvédségünknek.

Méltók az emlékezésre és a soha el nem múló szeretetre.